

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

Zpráva ze zahraniční služební cesty

Jméno a příjmení účastníka cesty	Hana Nová
Pracoviště – dle organizační struktury	KFS/OS/OP 1.2. 4.
Pracoviště – zařazení	Oddělení periodik, vedoucí odd.
Důvod cesty	Účast na 17. mezinárodní (evropské) konferenci o knihovnických konsorciích (ICOLC)
Místo – město	Oslo
Místo – země	Norsko
Datum (od-do)	4. 10. – 7. 10. 2015
Podrobný časový harmonogram	3. 10. - 10.55 hod. odlet z Prahy 12.55 hod. přílet do Osla, ubytování 4. 10. - 19.00 hod. oficiální zahájení konference v knihovně Právnické fakulty University of Oslo 5.10. - 7. 10. – účast na konferenci 7. 10. - 19.25 hod. odlet z Osla 21.25 hod. přílet do Prahy
Spolucestující z NK	-----
Finanční zajištění	NK ČR (projekt LR 1308)
Cíle cesty	Účast na 17. mezinárodní (evropské) konferenci knihovnických konsorciích (ICOLC).
Plnění cílů cesty (konkrétně)	Získání přehledu o nejnovějších trendech v rozvoji evropských knihovnických konsorciích a služeb, které poskytují knihovnám.

Zpráva je pracovníkem do mezinárodního oddělení předložena nejpozději při vyúčtování cesty do 2 týdnů po jejím ukončení. Bez cestovní zprávy nebude provedeno vyúčtování. Při výjezdu více pracovníků na tutéž služební cestu s týmž programem lze odevzdat společnou cestovní zprávu.

Program a další podrobnější informace

Mezinárodní konference evropských knihovnických konsorcií ICOLC se konala 4. – 7. října 2015 v Oslu, pořadatelem bylo norské konsorcium CRISTin (<http://www.cristin.no>). Jednání se zúčastnilo 107 zástupců z evropských a mimoevropských konsorcií z 34 zemí světa (USA, Kanada, Japonsko, Katar, Jižní Korea, Jihoafrická republika, Srí Lanka aj.).

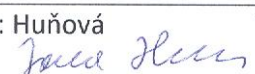

Na konferenci zaznělo více než 40 příspěvků, tradiční „grillování“ firem letos proběhlo netradičním způsobem – zástupci firem Elsevier, Sage a Institute of Physics diskutovali na téma „Jak mohou konsorcia přispět ke zlepšení vztahů a spolupráci s vydavateli“.

Jako již v minulých letech jeden blok konference zahrnoval příspěvky, které se týkaly problematiky Open Access. Např. anglické konsorcium JISC pomáhá autorům během celého cyklu otevřeného publikování, připravili vzor smlouvy a zkoušejí v pilotním provozu u několika vydavatelů (Sage, Wiley, Springer). V Rakousku se na pilotním projektu, který zahrnuje kombinaci předplatného a Open Access, podílí v letech 2014-16 Rakouský vědecký fond a Insitut of Physics a na další období 2016-18 je připravena spolupráce s vydavatelstvím Springer. Open Access je zevrubně diskutován v Norsku, Německu, Holandsku. Byla zdůrazněna nutnost mezinárodní spolupráce a vybudování globální strategie.

Představila se knihovnická konsorcia z Jižní Koreje a Japonska. KESLI (Jižní Korea) zahrnuje 632 institucí a má velmi široký rozsah působnosti: sjednávání licenčních smluv na přístup do databází, souborný katalog, vzdělávání a zajišťování MMVS. Japonské konsorcium JUSTICE má 525 členů a v roce 2014 uzavřelo smlouvy se 69 vydavateli na 234 databází. Věnovali se také SWOT analýze jak organizační tak i svých činností, v dalších letech by se chtěli více věnovat public relations a více spolupracovat s ostatními konsorcii. Velmi zajímavé byly také informace o podpoře budování univerzitních knihovnických konsorcií v rozvojových zemích Afriky (např. Etiopie, Keňa), Latinské Ameriky (Bolívie, Honduras) a Asie (Nepál, Srí Lanka). Těmto vznikajícím konsorciím pomáhá charitativní organizace INASP, která je registrovaná ve Velké Británii.

Významnou činností konsorcií je sledování a vyhodnocování statistik přístupů do elektronických informačních zdrojů. Zástupkyně švédského konsorcia BIBSAM informovala o průběhu pilotního projektu zaměřeného na využívání portálu JUSP (Journal Usage Statistics Portal – <http://jusp.mimas.ac.uk>), jehož cílem je zjednodušit sběr statistických dat na konsorciální úrovni, zkvalitnit jejich zpracování a výstupní analýzy. Portál JUSP aktuálně využívá 170 institucí ve Velké Británii, francouzské konsorcium Couperin a UKB v Holandsku. Podrobně možnosti portálu JUSP, konkrétní výstupy a jeho přínos představila zástupkyně konsorcia JISC.

Zpráva je pracovníkem do mezinárodního oddělení předložena nejpozději při vyúčtování cesty do 2 týdnů po jejím ukončení. Bez cestovní zprávy nebude provedeno vyúčtování. Při výjezdu více pracovníků na tutéž služební cestu s tímž programem lze odevzdat společnou cestovní zprávu.

Program a další podrobnější informace	<p>Konsorcia se intenzivně věnují nastavení optimálních cenových modelů a pro vyjednávání cen s vydavateli a následné rozdělení poplatků mezi členské instituce používají různá kritéria. Časté je rozdělení dle FTE (akademici + vědci + Mgr. + PhD. s rozdílnou váhou dle typu instituce, využívání i oboru) nebo kombinace FTE a využívání databází. Kanadské konsorcium CRKN a konsorcium JISC ve Velké Británii využívají systém cenových pásem (Banding System). Cílem je nastavení takových kritérií, které umožní optimalizovat cenový model pro jednání s vydavateli a zároveň umožní transparentně a spravedlivě rozdělit poplatky mezi členy konsorcií.</p> <p>Další s velkým zájmem sledovaný byl blok přednášek věnovaný správě a řízení e-zdrojů (ERMS=Electronic Resource Management System). Konsorcia v Dánsku (DEFF) a Německu (Bavarian State Library) upřednostnila před nabízenými komerčními produkty vytvoření vlastního systému, který přesně vyhovuje jejich potřebám. Systém zahrnuje celé workflow, podrobné informace o všech procesech a umožňuje přístup členům konsorcia k části týkající se jejich institucí.</p> <p>Ve zprávách o zkušenostech konsorcií při vyjednávání licenčních smluv a cenách téměř všichni zástupci konsorcií, které hradí přístup k informačním zdrojům v domácí měně, poukazovali na velký problém s navýšením nákladů z důvodu silícího kurzu USD a GBP. V ruském konsorciu NEICON je situace velmi alarmující, např. k uhrazení přístupu do databází fy Springer chybí téměř 2 mil. rublů. Problematice nárůstu cen by se mělo věnovat jednání ICOLC v roce 2016.</p> <p>Poslední den jednání konference byl věnován změnám v organizaci a organizačnímu zajištění pravidelných konferencí jak v USA tak i v Evropě. Dosud byla tato aktivita na bázi dobrovolnosti, nicméně velká zátěž byla pro konsorcia, která organizovala konference a dále pro dobrovolníky, kteří se podíleli na obsahové přípravě. Proto je třeba připravit strategii vývoje knihovnických konsorcií a zajistit další fungování. Tato diskuse bude obsahem americké (jaro 2016 Los Angeles) a evropské (podzim 2016 Amsterdam) konference ICOLC.</p>
Přivezené materiály	-----
Datum předložení zprávy	23. 11. 2015
Podpis předkladatele zprávy	Nová
Podpis nadřízeného	Datum: 24. 11.2015 Podpis: Huňová
Vloženo na Intranet	Datum: 25. 11. 2015 Podpis: Holancová
Přijato v mezinárodním oddělení	Datum: 25. 11. 2015

Zpráva je pracovníkem do mezinárodního oddělení předložena nejpozději při vyúčtování cesty do 2 týdnů po jejím ukončení. Bez cestovní zprávy nebude provedeno vyúčtování. Při výjezdu více pracovníků na tutéž služební cestu s tímž programem lze odevzdat společnou cestovní zprávu.